

Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF)

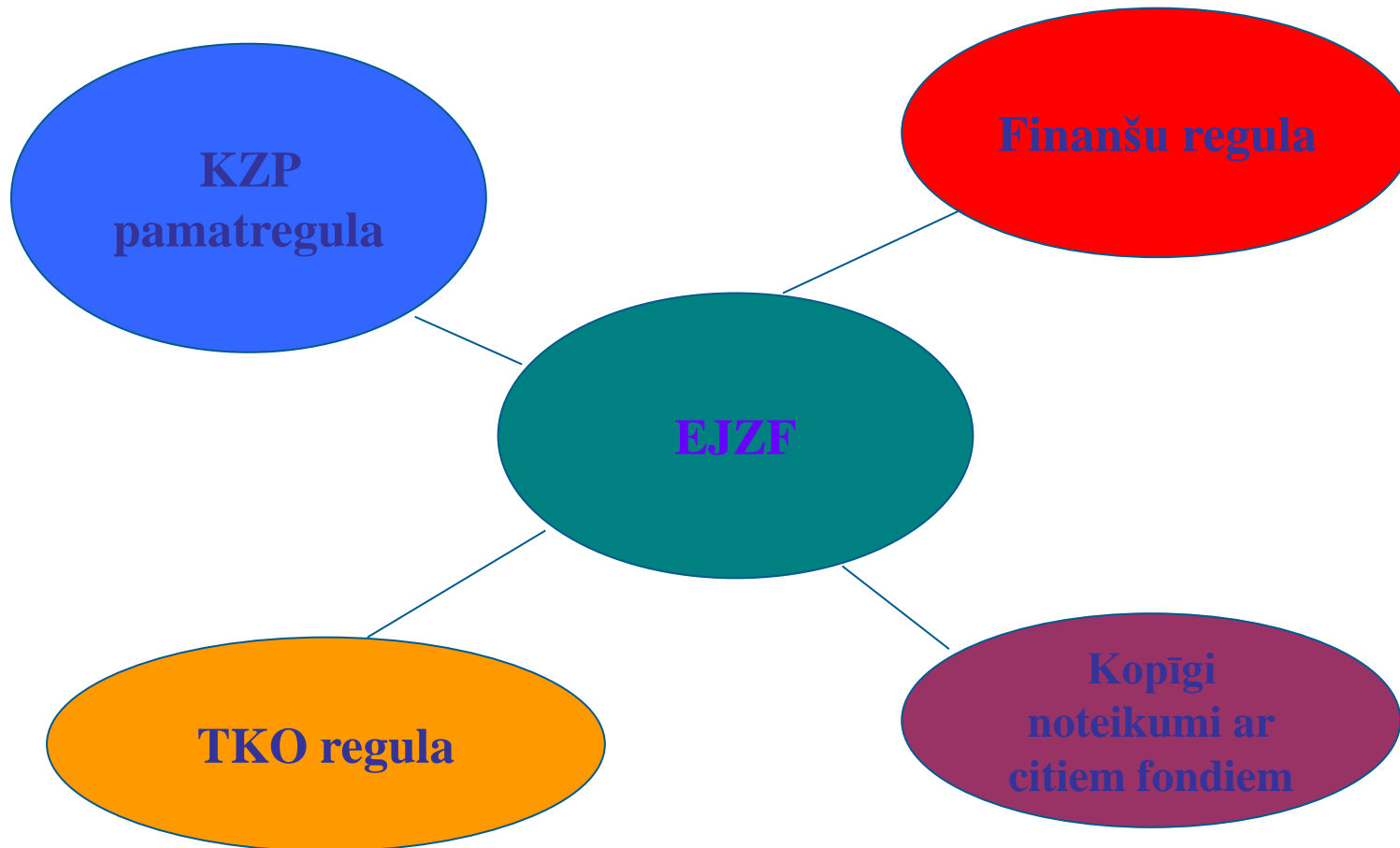
2014–2020

EJZF

- **Nodrošinās kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) īstenošanai vajadzīgos finanšu līdzekļus 2014.–2020. gadam**
- **Paturēs uzmanības centrā cilvēkus un kopienas, kuru iztiku nodrošina zivsaimniecība**
- **Sekmēs ES akvakultūras uzplaukumu**
- **Nodrošinās stabilu integrētās jūrlietu politikas (IJP) finansējumu**

Saistība ar citiem juridiskajiem instrumentiem

Mijiedarbība ar citiem fondiem

- **Vienotais stratēģiskais satvars (VSS) un partnerības līgumi**
  - Vienādi noteikumi — nodrošināta vienkāršošana
  - Kopēji plānošanas un īstenošanas principi — panākta labāka koordinācija
  - Īpaši noteikumi — paredzēti tieši EJZF
- **IJP finansēšanu koordinē ar citu VSS fondu apguvi, nodrošinot sinerģiju ar plašākām iniciatīvām, piemēram, jūras baseinu stratēģijām**

STRATĒGISKA PIEEJA PLĀNOŠANAI

VIENOTAIS STRATĒGISKAIS SATVARS

Stratēģijas “Eiropa 2020” tematiskie mērķi (TM)	Galvenās darbības katra TM sasniegšanai	Galvenie teritoriālie jautājumi (jūras baseini, piekrastes apgabali, vietējā attīstība)
---	---	---

PARTNERĪBAS LĪGUMS (KAS JĀPANĀK?)

Vajadzību analīze saistībā ar VSS TM/ galvenajām darbībām	<i>Ex-ante</i> novērtējuma kopsavilkums	Katra TM jomā iecerēto rezultātu kopsavilkums	Orientējošs piešķirums TM (+ atbalsts klimata pārmaiņu jomā)
---	---	---	--

EJZF DARBĪBAS PROGRAMMA (KĀ TO PANĀKT?)

	Rezultātu rādītāji (izpildes sistēma)	Iznākuma rādītāji
	EJZF izvirzītās Savienības prioritātes	Pasākumi

Struktūra (1)

Dalītā pārvaldība

4 pīlāri

- Ilgtspējīga un pārdomāta zvejniecība
- Ilgtspējīga un pārdomāta akvakultūra
- Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība
- KZP papildu pasākumi:
datu vākšana, kontrole un tirgus pasākumi

Struktūra (2)

Tiešā pārvaldība

- **Integrētā jūrlietu politika**

- **KZP papildu pasākumi:**
  - **Zinātniskie ieteikumi**
  - **Pārvalde**
  - **Kontroles elementi**
  - **Brīvprātīgas iemaksas RZPO**
  - **Tehniskā palīdzība**

“Eiropa 2020” un EJZF

Atbalsts saskaņots ar stratēģijas “Eiropa 2020” trim tematiskajiem mērķiem:

- Veicināt nodarbinātību un darbaspēka mobilitāti**
- Paaugstināt zvejniecības un akvakultūras konkurētspēju**
- Aizsargāt vidi un veicināt resursu izmantošanas efektivitāti**

Sešas Savienības prioritātes

Stratēģijas “Eiropa 2020” tematiskie mērķi, kas iestrādāti reformētās KZP un IJP mērķos

1. Uzlabot nodarbinātību un teritoriālo kohēziju
2. Veicināt novatorisku, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību
3. Veicināt novatorisku, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu akvakultūru
4. Veicināt ilgtspējīgu un resursefektīvu zvejniecību
5. Veicināt ilgtspējīgu un resursefektīvu akvakultūru
6. Sekmēt KZP īstenošanu

Likvidēts atbalsts par kuģu nodošanu sadalīšanai

- **Zvejas kapacitāte nav samazinājusies, neraugoties uz EUR 2,7 mljrd., ko ES un dalībvalstis kopš 1994. gada iztērējušas par kuģu nodošanu sadalīšanai**
- **Revīzijas palātas izteiktā kritika**
- **Finansiāli izdevīgs risinājums: pat līdz EUR 1 milj. kuģa īpašniekam salīdzinājumā ar EUR 5–6 tūkst., kas vajadzīgi, lai radītu vienu darbvietu zvejniecībā**

Jauni pasākumi zvejniecības jomā (1)

Uzmanības centrā — sociālā ilgtspējība

- **Atbalsts no kopienām, kuru iztiku nodrošina zvejniecība**
- **Veselības un drošības apstākļi uz kuģa**
- **Izaugsme un darbvietas, ko panāk ar mūžizglītību, jaunām prasmēm, jauniem uzņēmumiem galvenokārt jaunās jūrlietu nozarēs**
- **Dzimumu līdztiesība: gliemju un vēžveidīgo vākšana piekrastē, zvejnieku dzīvesbiedru apmācības pasākumi**
- **Atbalsts sociālajam dialogam**

Mazapjoma piekrastes flotu nozīme

- **Finansējuma piešķiršanas kritēriji, kuru pamatā ir arī mazapjoma piekrastes flotes daļa kopējā flotē**
- **Lielāka atbalsta daļa, proti, 75 %, visiem pasākumiem (EZF atbalsts 60 %)**
- **Pasākumi, kas īpaši pielāgoti mazapjoma piekrastes flotei: konsultāciju pakalpojumi, uzņēmējdarbības sākšana, kuģu modernizācija un īpašs atbalsts zvejnieku dzīvesbiedriem**
- **Vietējās attīstības pīlārs (tagad 4. prioritārais virziens), paredzēts galvenokārt mazapjoma piekrastes flotēm**

Jauni pasākumi zvejniecības jomā (2)

Ekonomiskā ilgtspējība

- **Inovācija, kas izpaužas kā jaunas idejas, produkti, pakalpojumi, zvejas metodes vai resursu pārvaldība, vietēja mēroga inovācija zivsaimniecības reģionos, inovatīvas konsultācijas un biznesa pakalpojumi**
- **Zvejas produktu pievienotās vērtības radīšana, jo īpaši ar tirdzniecības, noieta un kvalitātes veicināšanas pasākumiem**
- **Zvejas kuģu modernizācija, kas saistīta ar drošību un veselību uz kuģa, selektivitāti, energoefektivitāti, nozvejas kvalitāti un izmetumu aizliegumu; lielāka atbalsta intensitāte nekā EZF gan mazapjoma, gan rūpnieciskās zvejas flotēm**
- **Papildu ienākumu avoti, kas rodas, dažādojot saimniecisko darbību**

Jauni pasākumi zvejniecības jomā (3)

- **Ilgtspējīga zvejniecība saskaņā ar jauno KZP**
- **Atbalsts zvejai *MSY* apjomā un zvejai bez izmetumiem**
- **Saglabāšanas pasākumi (reģionalizācija) saskaņā ar KZP**
- **Zvejnieku un zinātnieku partnerība**
- **Ekoinovācija**
- **Zvejnieku līdzdalība *NATURA 2000* teritoriju un citu aizsargājamo jūras teritoriju apsaimniekošanā, atjaunošanā un monitoringā (jūras piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības pakalpojumi)**
- **Finansējums selektīvākiem zvejas rīkiem vai zvejas metodēm**

Akvakultūras uzplaukums

Izaugsme un darbvietas

- **Jaunu akvakultūras audzētāju piesaiste**
- **leguldījumi cilvēkkapitālā: atbalsts pārvaldības, konsultāciju un aizvietošanas pakalpojumiem un mūžizglītībai**

Inovācija un jauni akvakultūras veidi

- **Akvakultūra aiz piekrastes zonas un akvakultūra nepārtikas vajadzībām**
- **Jauni ienākumu veidi, ko rada daudzfunkcionāla akvakultūra**
- **Produktu pievienotās vērtības radīšana, veicot apstrādi uzņēmumā, tirdzniecību un tiešo pārdošanu**

Akvakultūras uzplaukums (2)

Vides ilgtspējība

- Akvakultūras audzētavu iespēju palielināšana, veicot telpisko plānošanu, infrastruktūras un vides plānošanu akvakultūras reģionos
- Tādas akvakultūras veicināšana, kas nodrošina augsta līmeņa vides aizsardzību un vides pakalpojumus (dīķi)

Risku novēršana — cilvēka un dzīvnieku veselība

- Labākās prakses vai rīcības kodeksu izstrāde biodrošības vai dzīvnieku labturības jomā
- Akvakultūras krājumu apdrošināšanas iespējas

Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība, balstoties uz līdzšinējiem sasniegumiem

Augšupēja pieeja šādās jomās:

- **Izaugsme un darbvietas, sociālā kohēzija**
- **Vietēja mēroga inovācija**
- **Vides resursu izmantošana attīstībai / vietēja mēroga saglabāšanas shēmas**

Lielāks atbalsts vietējās attīstības stratēģiju izstrādei, sadarbības tīkliem un aktivizēšanas pasākumiem

“Multifinansējums” kā Savienības virzīta atbalsta iespēja

Kontroles pasākumi dalītā pārvaldībā

Īpaši noteikumi

- Līdzekļu norobežošana
- Darbības programmu iedaļas, kas atvēlētas tieši kontroles jautājumiem un kuras ik pēc 2 gadiem var grozīt ar vienkāršotu procedūru, lai pielāgotu mainīgajām Savienības prioritātēm šajā politikas jomā
- Diferencētas līdzfinansējuma likmes

Priekšrocības

Daudz gadu stratēģiskā plānošana, mazāks administratīvais slogs

Datu vākšanas pasākumi dalītā pārvaldībā

Īpaši noteikumi

- Gada darba programmas, kas papildina daudzgadu plānus un nodrošina regulāru sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm
- Piešķirto resursu norobežošana
- Īpašas darbības programmu iedaļas

Priekšrocības

Daudzgadu stratēģiskā plānošana, mazāks administratīvais slogs

Tirgus pasākumi

Labāki produkti

Pievienotā vērtība, kas radīta, īstenojot tirdzniecības un apstrādes pasākumus

Atbalsts ražotāju organizācijām (saskaņā ar TKO regulu)

Īpaši ražotāju organizācijām paredzēti pasākumi

Ražošanas un tirdzniecības plāni

Uzglabāšanas atbalsts, ko saņem ražotāju organizācijas (pakāpeniska izbeigšana)

Tālāko reģionu pietuvināšana

Īpaša kompensācija par papildu izmaksām, kas tālākajos reģionos rodas saistībā ar zvejas un akvakultūras produktiem

IJP pīlārs (tiešā pārvaldība)

- **Integrētā jūrlietu politika** — ar jūru saistītu darbību koordinācija un ilgtspējīga izaugsme, kas nāk par labu piekrastes reģioniem un jūrlietu nozarēm
- **Jūrlietu politikas koordinācijas instrumenti** — atbalsts politikas instrumentiem, kurus nevar izstrādāt atsevišķās politikas jomās vai dalībvalsts līmenī:
  - Jūras teritoriālā plānošana
  - Integrētā jūras uzraudzība
  - Zināšanas par jūru
  - Jūras stratēģijas pamatdirektīva
- **Jūras nozaru izaugsme** — tiek apzināti un novērsti šķēršļi, kas kavē jaunu jūrlietu nozaru attīstību

Nosacījumi

Ex-ante un ex-post nosacījumi

- *Ex-ante*: vispārēju **priekšnosacījumu** izpilde, piemēram, pietiekamas administratīvās spējas
- *Ex-post*: izpildes rezerve, kas pieejama, ja sasniegti ar stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem saistīti starpposma mērķi

Īpaši nosacījumi

- Dalībvalstis un operatori ievēro **KZP noteikumus** no pieteikumu pieņemšanas līdz darbību pabeigšanai
- **Valsts daudzgadu stratēģiskie plāni akvakultūras jomā**, kas balstās uz Savienības stratēģiskajām vadlīnijām

Šādi tiek panākta:

- KZP noteikumu labāka **ievērošana**
- Lielāka **saskaņotība** ar KZP reformas mērķiem

EJZF īpašie nosacījumi

Nosacījumi	Nosacījumu neizpildes sekas		
Operatoriem			
Nav izdarīts smags pārkāpums NNN zvejas regulas 42. panta nozīmē	Pieteikumi netiek pieņemti	Līdzekļi tiek atgūti	Dalībvalsts veic finanšu korekcijas
Kuģis nepiedalās NNN zvejā			
Nav pieļauti citi KZP noteikumu neievērošanas gadījumi			
Dalībvalstīm			
<i>Ex-ante</i> : spēj izpildīt kontroles pienākumus		Maksājumi tiek apturēti	Komisija veic finanšu korekcijas
<i>Ex-ante</i> : spēj izpildīt datu vākšanas pienākumus			
<i>Ex-ante</i> : izstrādāts valsts stratēģiskais plāns akvakultūras jomā			
Ir ievēroti KZP noteiktie pienākumi	Maksājumu termiņš tiek pārtraukts	Maksājumi tiek apturēti	Komisija veic finanšu korekcijas

Jauna novērtēšanas un uzraudzības sistēma

- Process — dialogs ar dalībvalstīm par sistēmu un rādītājiem
  - Rezultātu rādītāji (ierobežots skaits – apmēram 10)
  - Iznākuma rādītāji (kopīgi noteikti)
  - Novērtēšanas plāna saturs (no *ex-ante* līdz *ex-post*)
- Izpildes sistēma, kas pamatojas uz rezultātu rādītājiem
  - Darbības programmās noteiktie mērķi, pēc kuru sasniegšanas ir pieejama izpildes rezerve
  - Vajadzība nodrošināt vērienīgus mērķus
- Orientējošs piemērs
  - ES līmenis: par prioritāti noteikta izmetumu samazināšana
  - Partnerības līgums/darbības programma: nosaka izmetumu samazināšanas mērķapjomu, izvirzot starpposma mērķus, nosakot attiecīgus pasākumus un finanšu piešķirumu
  - Īpaši ziņojumi par mērķu sasniegšanu 2017. un 2019. gadā
- *Ex-ante* novērtēšanu uzsāk jau agrīnā stadijā, tā notiek nepārtraukti, gatavojot īpašus ziņojumus, bet *ex-post* novērtēšanu veic dalībvalsts

Finanšu pārvaldība dalītā pārvaldībā

JAUNIE aspekti EJZF

- **Pasākumi: kontrole, datu vākšana un daži tirdzniecības pasākumi**
- **Mehānisms: saskaņots ar jauno Savienības Finanšu regulu un balstās uz AGRI ĢD modeli**
- **Noteikumi: visiem fondiem (AGRI, REGIO, EMPL, HOME, MARE) ierosināti kopēji noteikumi**
- **Deleģētie akti un komiteju procedūra: Lisabonas līgums**

SAGLABĀTIE aspekti EJZF

- **Tikai viena darbības programma katrā dalībvalstī =**
  - viena sarunu procedūra
  - viens lēmums par darbības programmas pieņemšanu

Finanšu piešķirums un resursi

- **Dalītā pārvaldība**

EUR 5520 milj., no tiem:

EUR 4535 milj. **zvejniecības, akvakultūras un zivsaimniecības reģionu ilgtspējīgai attīstībai**

EUR 477 milj. **kontrolei un noteikumu izpildei**

EUR 358milj. **datu vākšanai**

EUR 105 milj. **tālākajiem reģioniem**

EUR 45 milj. **uzglabāšanas atbalstam**

- **Tiešā pārvaldība**

EUR 1047 milj. **IJP zinātniskajiem ieteikumiem, kontrolei, pārvaldei un tehniskajai palīdzībai**

Vienkāršošana

- **Viens finanšu instruments; datu vākšana, kontrole, tirgus intervence nodota dalītā pārvaldībā**
- **Iespēja izmantot tās pašas iestādes, ko izmanto lauku attīstības līdzekļu apguvei**
- **Saskaņota plānošanas, novērtēšanas un uzraudzības sistēma, kurā izmanto ierobežotu skaitu rādītāju, kas kopīgi visām dalībvalstīm**
- **Viena darbības programma, kas aptver visus reģionus (vairs netiek nošķirti tā sauktie konverģences un nekonverģences reģioni)**
- **Viena ES līdzfinansējuma likme 75 % apmērā (izņemot datu vākšanu un kontroli)**
- **Viena atbalsta intensitāte 50 % apmērā (ar dažiem izņēmumiem)**
- **Vienreizējo maksājumu plaša izmantošana**

MARITIME AFFAIRS & FISHERIES

